

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำ
ไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*
CREATIVE LEADERSHIP OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS KHLONG
NAM LAI SCHOOL GROUP PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
KAMPHAENG PHET PROVINCE AREA 2

วิฑวัส ช้างบุญมี¹ และ จารุวรรณ แก่นทรัพย์²

Witthawat Changboonmee¹ and Jaruwon Gansab²

¹⁻²วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น,

¹⁻²Northern College, Thailand

Corresponding Author's Email: kruwittawus@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 และ 2) หาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล จำนวน 114 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย และขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 รวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ด้านความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และ ด้านจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน

* Received 25 May 2025; Revised 10 June 2025; Accepted 20 June 2025

ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น ด้านจินตนาการ ด้านแรงจูงใจ และด้านการทำงานเป็นทีม ทั้ง 5 ด้าน มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งสิ้น 39 แนวทาง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of the research were to 1) To study the creative leadership of school administrators in the group. Khlong Nam Lai School, Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office, District 2 and 2) Find the way Development of Creative Leadership of School Administrators, Khlong Nam Lai School Group, Step 1 Keep Population data used in the research are teachers in educational institutions, Khlong Nam Lai School Group, 114 teachers, using the entire population in the research, and step 2 collected qualitative data, informants. 9 persons, the instruments used as questionnaires had confidence values. .96 and Structured Interviews. Analysis of data using frequency, percentage, average, standard deviation, and content analysis.

The findings of the research indicated that;

1. The creative leadership of school administrators in the Khlong Nam Lai School Group, Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2 ; The overall level was at a high level with an average value of 4.47. When considering each aspect, it was found that teamwork had an average value of 4.51, flexibility had an average value of 4.48, motivation had an average value of 4.47, vision had an average value of 4.47, and imagination had an average value of 4.44.

2. The development approaches to creative leadership of school administrators of a school group of Khlong Nam Lai School under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2 comprised 5 aspects; that is vision, flexibility, imagination, motivation, and team building. In all 5 aspects, they contained 39 development approaches to creative leadership.

Keyword: Guidelines for development, Creative leadership, School administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ก) การจัดการศึกษายุคดิจิทัล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน การจัดการศึกษายุคใหม่จึงต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ คือ ผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องพัฒนาปรับตัวเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ (จิตติมา วรณศรี 2564 : 100) โลกปัจจุบันเป็นโลกดิจิทัลที่ทุกคนจำเป็นต้องมีสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) เพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561: 63) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารองค์กรควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การรู้ดิจิทัล การใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตามบริบทของพื้นที่ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การทำงานแบบทีม เปิดกว้างเพื่อรับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งการวัดผลสำเร็จของทีม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการรับกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันด้วย การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นการสนองตอบต่อนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จากการสำรวจวิเคราะห์ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องพัฒนาภาวะผู้นำในด้านการบริหารเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นระบบชัดเจน ดังนั้นการปฏิบัติงานเชิงสร้างสรรค์ในด้านการบริหารงาน จึงทำให้ขาดการวางแผนอย่างมีเป้าหมายที่เหมาะสมและ

ชัดเจน บางครั้งการบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความขัดแย้งในบางกรณี และเกิดความกลัวในการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับนวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม จะเห็นได้ว่า ความสำคัญและปัญหาที่พบนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาตนเองในด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในด้านการบริหารงาน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในการบริหารทุกๆด้าน อย่างชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2567)

ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล อยู่ในฐานะผู้นำจะมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้แล้ว ยังรวมไปถึงบุคคลในองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดีย่อมส่งผลกระทบต่อบุคลากรในองค์กรที่จะได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ ในทางกลับกันหากมีคุณลักษณะผู้นำที่ล้มเหลว อาทิ ไม่สามารถเรียนรู้จากข้อผิดพลาด ขาดทักษะความสามารถไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ ขาดความรับผิดชอบและความคิดริเริ่ม ก็ส่งผลกระทบต่อองค์กรประสบความล้มเหลวไปด้วย (John Zenger H. 2014 : 74) โดยลักษณะภาวะผู้นำนั้นเป็นความสามารถในการใช้ศิลปะแห่งกระบวนการอิทธิพล ชักนำคนให้ทำกิจกรรมในสถานการณ์หนึ่งจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คุณภาพของการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นไรจึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคคลในองค์กร ทั้งนี้การจัดการศึกษาในอนาคตควรดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งการนำพาองค์กรให้รอดพ้นและได้รับชัยชนะเหนือ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้นั้น ผู้บริหารในองค์กรจึงควรมีภาวะผู้นำใหม่ที่เรียกว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้นำที่มีความเอาใจใส่ในงานของตน และมีความสุขในการหาวิธีการในการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ สามารถแก้ไขปัญหาและสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งคุณลักษณะของผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถทางเชี่ยวชาญ บุคลิกภาพ และความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Andrew Dubrin J, 2014 : 65) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ

การสำรวจวิเคราะห์ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกลุ่มงานวัดผลและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องพัฒนาภาวะผู้นำในด้านการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีพัฒนาภาวะผู้นำทางผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่ได้พัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ทางด้านการบริหารงาน และการบริหารวิชาการ ทำให้ไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาวะเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงทางด้านการบริหารจัดการ

และการบริหารงบประมาณ รวมถึงความตระหนักในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ขาดการวางแผนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดความขัดแย้งในการทำงาน อุปสรรคการแก้ไขปัญหาเรื่องยากซับซ้อนล่าช้าบุคลากรขาดขวัญกำลังใจ และกลัวการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยภาพรวม อันสืบเนื่องมาจากการขาดภาวะผู้นำดังกล่าว (เฉลิมพล เอกพันธุ์ และธีระ ภูติ, 2564 : 160) จะเห็นได้ว่าความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานเพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาได้รับความนิยมน มีความน่าเชื่อถือ มีศักยภาพในการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จในการบริหารด้านต่าง ๆ ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน คลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อนำ ข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษาใน ภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 114 คน (ข้อมูลฝ่ายบุคคล , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 , 2567)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ขั้นตอน ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 1 คือ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Multiple choices) ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน คลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC

ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนนาบ่อคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, (1951; บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .96

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 2 คือ ผู้วิจัยศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงการ ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจน และความครอบคลุมครบถ้วนของข้อความ ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ใช้เก็บข้อมูลกับประชากรที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 114 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 114 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ช่วงค่าเฉลี่ย 4.51-5.00, 3.51-4.50, 2.51-3.50, 1.51-2.50 และ 1.00-1.50 หมายถึง มากที่สุด, มาก, ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 76)

4.2 แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		μ	σ	
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.47	0.57	มาก
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.48	0.57	มาก
3	ด้านจินตนาการ	4.44	0.60	มาก
4	ด้านแรงจูงใจ	4.47	0.56	มาก
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.51	0.53	มากที่สุด
	รวม	4.47	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47, \sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านด้านการทำงานเป็นทีม ($\mu = 4.51, \sigma = 0.53$) ด้านความยืดหยุ่น ($\mu = 4.48, \sigma = 0.57$) ด้านแรงจูงใจ ($\mu = 4.47, \sigma = 0.56$) ด้านวิสัยทัศน์ ($\mu = 4.47, \sigma = 0.57$) ด้านจินตนาการ ($\mu = 4.44, \sigma = 0.60$)

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มี 5 ด้าน 39 แนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านวิสัยทัศน์ มี 7 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรศึกษาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของบริษัทสังคมโลก และผลกระทบ เพื่อกำหนดการดำเนินงานในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายชาติ 2) ผู้บริหารควรมองการณ์ไกล มองภาพรวมได้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ที่รองรับการเปลี่ยนแปลง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3) ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์บริบทสถานศึกษา บริบทสังคมโลก เพื่อวางระบบการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 4) ผู้บริหารควรมีการศึกษาบริบทของชุมชน เพื่อรวบรวมปัญหา แนวทางจากผู้นำ และนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป 5) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ เชิงสร้างสรรค์ และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์อย่างเป็นระบบ 6) ผู้บริหารควรสร้างแนวทางปฏิบัติงาน นำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจน 7) ผู้บริหารควรมีทักษะในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ในการปรับกลยุทธ์ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.2 ด้านความยืดหยุ่น มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันเพื่อการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมและเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ทำงานร่วมกัน 2) ผู้บริหารควรมีแนวทางในการบริหารทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและมีการบริหารงานร่วมกับชุมชนในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อเป็นแนวทางที่ยืดหยุ่นในการพัฒนาร่วมกัน 3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกคน ด้วยการยอมรับที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) ผู้บริหารควรปรับพฤติกรรมกรรมการบริหารที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นกลาง เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อบุคลากรทุกคน ส่งเสริมการทำงานของบุคลากรที่มีความยืดหยุ่น เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 5) ผู้บริหารควรกระตุ้น เสริมแรง ให้แก่บุคลากรได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์ 6) ผู้บริหารควรเปิดรับความคิดเห็นใหม่ ๆ มีการปรับตัวไปตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความยืดหยุ่นในการทำงาน ทั้งนี้งานทุกอย่างจะต้องเป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดไว้ 7) ผู้บริหารควรมีเทคนิควิธีที่หลากหลายในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ร่วมงานเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งจะดำเนินงานสู่ความสำเร็จร่วมกัน 8) ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยี การเรียนรู้สิ่งใหม่ เพื่อเตรียมพร้อมในการบริหารสถานศึกษา

2.3 ด้านจินตนาการ มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ละสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงกับความรู้เดิม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรแสวงหาความรู้เทคนิคการบริหารรูปแบบใหม่เพื่อการบริหารอย่างสร้างสรรค์ 3) ผู้บริหารควรเปิดกว้างต่อกระบวนการคิดที่รับสิ่งใหม่ ๆ มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4) ผู้บริหารควรบูรณาการวิธีการทำงานที่มีรูปแบบที่หลากหลาย โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมอย่างสร้างสรรค์ มีไหวพริบดีและคิดอย่างเป็นระบบ 5) ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความสุข มีอิสระในการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานที่สร้างสรรค์และสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีความสุข 6) ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้สร้างแนวคิดใหม่ วิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเอง จนนำไปสู่ความก้าวหน้าในวิชาชีพ 7) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่างจากบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาโรงเรียนต่อไป 8) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามความถนัด สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ และสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.4 ด้านแรงจูงใจ มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเอง และเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถพิเศษได้อย่างเต็มที่ 2) ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา กล้าแสดงความคิดเห็น เสนอข้อคิดเห็น กล้าตัดสินใจร่วมกัน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในรูปแบบหลากหลายมิติ 3) ผู้บริหารควรโน้มน้าวจิตใจให้กับบุคลากรให้รู้สึกอบอุ่น ไว้วางใจ ให้กำลังใจ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ 4) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างและปฏิบัติให้เด่นชัด เพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนสามารถนำไปเป็นแบบอย่างเพื่อหาทางเลือกในการพัฒนาตนเอง 5) ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศ อำนวยความสะดวกในการทำงาน และดูแลเอาใจใส่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ 6) ผู้บริหารควรมีทักษะการสื่อสารที่เข้าใจง่าย เป็นกัลยาณมิตร สร้างแรงบันดาลใจ และขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรเชิงสร้างสรรค์ 7) ผู้บริหารควรมีทักษะในการจูงใจ ประสานงาน ให้คำแนะนำอย่างสร้างสรรค์ และเชื่อมั่นในศักยภาพของบุคลากรเพื่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย 8) ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความเชื่อใจ ไว้วางใจ มุ่งมั่น และทุ่มเทในการพัฒนางาน พัฒนาตนเอง อยู่เสมอ

2.5 ด้านการทำงานเป็นทีม มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้นำ ผู้ปกครอง ในการเสนอแผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้ได้แนวทางที่สมบูรณ์ที่สุดในการพัฒนาโรงเรียน 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม มีความร่วมมือ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาพร้อมกัน เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทีมงานร่วมแสดงความคิดเห็น รับรู้ เข้าใจ เป้าหมายของงานร่วมกัน เพื่อการทำงานบรรลุเป้าหมาย และชื่นชมความสำเร็จร่วมกัน 4) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้ทำงานร่วมกัน วางแผนงานร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ตามความเหมาะสมเพื่อให้การทำงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 5) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรได้สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด และร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 6) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และเป็นผู้นำในการสร้างความสามัคคีรับผิดชอบร่วมกัน 7) ผู้บริหารควรมีทักษะในการประสาน ติดต่อ สื่อสารกับบุคลากรทีมงานได้อย่างหลากหลายวิธีและทันต่อสถานการณ์นั้น ๆ 8) ผู้บริหารควรให้ความเชื่อมั่นกับทีมงานในการทำงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจ และ ด้านจินตนาการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อว่าประสิทธิผลในการทำงานนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสติปัญญาสามารถวิเคราะห์ มีความคิดกว้างไกล เรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น รับรู้และเข้าใจสภาพแวดล้อม มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ดุลยพินิจเองว่าในแต่ละสถานการณ์ควรที่จะเลือกรูปแบบการบริหารแบบใดมาใช้ให้เหมาะสมในสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องแนวคิดของ ดาซวรรค์ วงศ์มีชัย (2562 : 20) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถของผู้นำในการกระตุ้นหรือจูงใจให้ผู้ร่วมงานหรือบุคคลอื่น ๆ ผ่านกระบวนการหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายด้วยแนวคิดที่ริเริ่มและสร้างสรรค์บนความคิดเห็นที่แตกต่างกันหรือสอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ในกระบวนการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาธิปต์ ทัพไทย (2560 : 51-52) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลสามเสน (สลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดีดวงพันธ์ (2565 : ง) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์กรประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การทำงานเป็นทีม และการมีจินตนาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ นิลพันธ์ (2562 : 103 -104) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารควรศึกษาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของ บริบทสังคมโลก และผลกระทบเพื่อกำหนดการดำเนินงานในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายชาติ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์บริบทสถานศึกษา บริบทสังคมโลก เพื่อวางระบบการ บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และควรสร้างแนวทางปฏิบัติงาน นำหลักวิชาการมา ประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกได้อย่างถูกต้อง รู้เท่า ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และแสวงหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มีประยุกต์ใช้ในการบริหาร สถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลชลี จงเจริญ (2562 : 196-201) ได้ศึกษาแนวทาง พัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความมุ่งมั่นในเชิงระบบเพื่อให้การจัดกิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมายในการ พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและสอดคล้องกับระบบที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปรับปรุงโรงเรียนและผล การปฏิบัติงานของนักเรียนให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านความยืดหยุ่น พบว่า ผู้บริหารควรคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันเพื่อการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้ทำงานร่วมกัน ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกคน ด้วยกรยอมรับที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และควรปรับพฤติกรรม การบริหารที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นกลาง เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อบุคลากรทุกคน เพื่อ เสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ไม่ใช่อำนาจมากเกินไป เปิดโอกาสในทุกคนมีส่วนร่วมใน การทำงานอย่างเท่าเทียมกัน และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้พัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วมณี ปัทมะ (2564 : 93) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารต้องมอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร มีความ ยุติธรรมมอบหมายและกระจายงานให้บุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากร ในสถานศึกษา

2.3 ด้านจินตนาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ละสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง กับความรู้เดิม เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ควรแสวงหาความรู้ เทคนิคการบริหารรูปแบบใหม่ เพื่อ

การบริหารอย่างสร้างสรรค์ และควรสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความสุข มีอิสระในการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานที่สร้างสรรค์และสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีความสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้จัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนการทำงานอยู่เสมอ ส่งเสริมให้มีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน และแก้ปัญหาาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วมณี ปีทมะ (2564 : 83-84) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ มีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายแง่มุม มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างสร้างสรรค์

2.4 ด้านแรงจูงใจ พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเอง และเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถพิเศษได้อย่างเต็มที่ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา กล้าแสดงความคิดเห็น เสนอข้อคิดเห็น กล้าตัดสินใจร่วมกัน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในรูปแบบหลากหลายมิติ และควรสร้างบรรยากาศอำนวยความสะดวกในการทำงาน และดูแลเอาใจใส่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน สามารถกระตุ้นบุคลากรในสถานศึกษาสร้างสรรค์ผลงานเชิงสร้างสรรค์ สามารถทำงานตามความถนัดได้อย่างคล่องแคล่วทันต่อสถานการณ์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วมณี ปีทมะ (2564 : 93) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างยุติธรรม รวมทั้งเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่องชื่นชมเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาทำความดี หรือมีผลงานอันเป็นที่น่าภาคภูมิใจ

2.5 ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้วางแผนร่วมกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ตามความเหมาะสม ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด และร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และเป็นผู้นำในการสร้างความสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีทักษะในการวิเคราะห์ ศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของทีมงานได้ จึงกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานของบุคลากรในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสาร ประสานกับบุคลากรเครือข่ายงาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา สิริรอด (2565 : 106-118) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันเขต 5 พบว่า ผู้บริหารมีทักษะและความสามารถในการประสาน

ติดต่อสื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชาในแต่ละทีมงานได้อย่างหลากหลายและทันต่อเวลา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานของบุคลากรที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน มี 39 แนวทาง สามารถนำไปใช้ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ และมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้ 1.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อยกระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป 1.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ควรสนับสนุนการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความชัดเจนของนโยบายการศึกษาชาติให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการจัดการศึกษาชาติ 1.3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการนำหลักวิชาการและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารความเสี่ยง และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 1.4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย เป้าหมาย บทบาทหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน และร่วมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 1.5) ผู้บริหารควรสนับสนุนการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และร่วมกันหาแนวทางสร้างสรรค์สิ่งใหม่ นวัตกรรมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทใหม่ และ 1.6) ครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ ให้ข้อเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ ในการพัฒนางาน พัฒนาตนเอง และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน และ 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 2.1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. 2.2) ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะเชิงสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2568 จาก

<http://library.nhrc.or.th/ulib/dublin.php?ID=10558>.

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารชั้นพื้นฐานใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 12(1),189-210.
- แก้วมณี ปัทมชะ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: รัตน สุวรรณการพิมพ์.
- จุฑาธิปต์ ทัพไทย. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาล สามเสน (สลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมพล เอกพันธุ์, อีระ ภูดี. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โรงเรียน เอกชนในจังหวัดมุกดาหาร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร, 9(34), 157-165.
- ชุติมา สิริอด. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม. 9(3),105-120.
- ดาสุวรรณค์ วงศ์มีชัย. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อองค์การ แห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเทคนิคในเขตภาคใต้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ธนาภรณ์ นิลพันธนันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10) . กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาชาติ. 2560 – 2574. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2567 จาก <https://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (2567). ข้อมูลฝ่ายบุคคล. เรียกใช้เมื่อ 1 เมษายน 2568 จาก<https://www.kpp2.go.th/actionplankpp2>
- Andrew J. DuBrin, (2014). Leadership: Research Findings. Practice, and Skills (Boston: Houghton,1998), 335
- Zenger, John h. (2010). The complete new manager. New York, NY. : McGraw

Hill.

Zenger, J. and J. Folkman. (2014). Leadership development, The Skills Leaders Need at Every Level. (online). available from:
<https://hbr.org/2014/07/the-skills-leaders-need-at-every-level.htm>.